

*Forhandling***Birthe Hansen (SF):**

Selv om man nu gennem ændringsforslagene delvis afstår fra repressalier over for den enkelte, der har indgået en afdragsordning med hensyn til sin betalingsrestance, er vi fortsat imod lovforslaget og vil stemme imod.

Vi synes heller ikke, at vi i udvalget har fået klare svar på, på hvilke områder og med hvilke beløb væksten i restancerne er sket. Der findes ingen statistik, hverken på bistandslovs- eller på daginstitutionspladsområdet, altså kunne væksten i restancerne lige så godt stamme alle andre steder fra end fra den enkelte bidragspligtige.

Tinning (VS):

Vi er jo ikke betækningsberettigede, så jeg skal sige kort, at efter VS' mening drejer dette lovforslag sig om to ting: den ene er, at socialministeren mangler nogle penge og derfor har udarbejdet et skøn over, hvor mange hun kan få her, og det skøn skal vi nu stemme om er rigtigt eller forkert. Det er der ikke nogen der kan vide noget om, så det gider vi ikke være med til. Den anden del består i at intensivere arbejdet med at plukke hårene af de skaldede. Det gider vi slet ikke; det er fuldstændig pjattet, så det stemmer vi imod.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 112 stemmer (S, KF, V, RV, CD, KrF, FP og Steenholdt (GrønL.)) mod 18 (SF, VS og Lone Dybkjær (RV)).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Tredje behandling af lovforslag nr. L 157:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion. (Ændrede regler om bidragsfastsættelse).

(Fremsat 30/1 86. Første behandling 20/2 86. Betænkning 23/4 86. Anden behandling 6/5 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 129 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 42:

Forslag til folketingsbeslutning om Christianias fremtid.

Af Lone Dybkjær (RV), Ebba Strange (SF) og Anne Grete Holmsgård (VS).

(Fremsat 13/11 85. Første behandling 17/1 86. Betænkning 6/5 86).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

*Forhandling***Løvig Simonsen (S):**

Historien om Christiania går jo i dag ind i en ny fase, idet der er et flertal for den be-

[Løvig Simonsen]

tænkning, som er afgivet til dette beslutningsforslag.

Jeg vil gerne på socialdemokratiets vegne understrege nogle nøgleord.

Der står i betænkningen, at dette er en proces, og jeg vil gerne understrege, at det er vigtigt, at dette er en proces, der er i gang og skal fortsætte, og den kan kun fortsætte og nå til et godt resultat, såfremt der sker et samarbejde mellem myndighederne og christianitterne. Jeg mener, at det betænkingsbidrag, der i dag er afgivet, er en fremstrakt hånd til de synspunkter, som både christianitterne og vi har, og som vi har haft, siden vi havde debatten i 1982, hvor vi påpegede, at det var en lovliggørelse, der skulle finde sted.

Vi er tilfredse med, at der nu skal udarbejdes et landsplandirektiv. Det er i overensstemmelse med Københavns kommunes ønsker, og derved kan vi følge også det notat, der i sin tid blev afgivet fra Københavns kommune vedrørende dette spørgsmål.

Allerede ved førstebehandlingen lagde vi vægt på, at vi her var ved et meget vigtigt område, fordi det er denne planlægning, der i et landsplandirektiv og en lokalplan skal fortælle noget om den fremtidige udvikling på Christiania.

Formanden:

Der er alt for meget uro i salen! Over det hele!

Løvig Simonsen (S):

Et andet punkt er spørgsmålet om bygningsstandsættelser. Ved første behandling sagde jeg, at der ikke var sket noget med bygningerne i en lang periode, og de svar, som vi har modtaget fra forsvarsministeren, bevidner dette. Derfor er det vigtigt, at vi kommer i gang med de tiltrængte bygningsstandsættelser, således at bygningerne kan blive sat i en god og forsvarlig stand i et samarbejde med christianitterne, der herved også kan få en oplæring i istandsættelse af deres bygninger.

Vi var også inde på, at området skulle åbnes som rekreativt område for hele byen, men først og fremmest for bydelen Christianshavn. Også det er kommet ind i betænkningen. Der er peget på en oprydning af voldene, og der er så sandelig også peget på

»skovtursområder« ved Frederiks og Carls bastioner.

Endelig er det selvfølgelig nødvendigt og indlysende, at vi må støtte det sociale netværk. Det har vi også lagt vægt på for derved at imødegå den vold og kriminalitet, som også findes på Christiania, og i det øjemed er der afsat et særligt bloktilskud, hvilket vi hilser med tilfredshed, for herved har man også imødekommet socialdemokratiets ønsker om ikke at lægge ekstra byrder på Københavns kommune ved de opgaver, der nu skal tages fat på.

Jeg vil gerne sige til forsvarsministeren, at det er meget tilfredsstillende, at ministeren ifølge den delredegørelse, vi har modtaget, er indstillet på, at der skal laves en forsøgsordning for værtshusdriften. Vi har nok syntes, at en periode til 1. februar 1987 var for kort, men det, der ligger bag ministerens aktstykke til finansudvalget, er en ganske klar konstatering af, at man vil det samme, som flertallet her i dag har givet udtryk for i sin betænkning, og jeg vil gerne sige til ministeren, at det var tilfredsstillende, at der kunne komme en sådan delredegørelse på dette tidspunkt, så vi undgik en unødige konfrontation.

Vi mener selvfølgelig, det skal være en 2-årig forsøgsordning, for at vi kan få tingene op at stå og se, hvorledes de kan fungere, men vi er selvfølgelig også enige i, at det, det drejer sig om her, først er at få afklaret det med brugsretten og dernæst at få lavet nogle bevillinger, som griber ind i det normale system fremover.

Også det med huslejen har vi peget på som en vigtig ting, og endelig vil jeg sige, at vi fra et flertal også har peget på, at der gerne skulle være et bedre forhold mellem politiet og christianitterne; det tror vi på kan lade sig gøre ved, at man går tilbage til den ordning, man tidligere har haft, hvor der var en enkelt politibetjent, der havde tilknytning til Christiania og forståelse for synspunkterne, eller eventuelt ved, at man opretter en lille nærpøststation, hvilket politiet jo har haft meget gode erfaringer med her i Storkøbenhavn.

Endelig synes vi også, det er vigtigt, at vi her i folketinget kan følge arbejdet ved at have et særligt Christianiaudvalg på samme måde som ø-udvalget, og det er ikke, fordi vi ønsker, at vi skal være bagstopper for de ting, der skal ske på Christiania, men vi sy-

[Løvig Simonsen]

nes, det er rart at følge udviklingen. Jeg har slet ingen betænkeligheder ved – med de synspunkter, som ministeren har lagt frem, også da vi havde førstebehandlingen her, hvor vi talte om lovliggørelse og ministeren talte om normalisering – at der også fra ministerens side vil blive lagt alle mulige bestræbelser i at få det samarbejde op at stå, således at vi kan komme videre med den lovliggørelse, som vi alle ønsker på Christiania.

Jeg kunne selvfølgelig have ønsket og håbet, at mindretallet om ikke andet så ville undlade at stemme; helst havde jeg naturligvis set, at man havde tilsluttet sig flertalsbetænkningen, for jeg er ikke i tvivl om, hr. minister, at det er den vej, vi kommer til at gå, og jeg er i mit inderste hjerte overbevist om, at det ved ministeren også godt.

Det må i øvrigt også være rart for en forsvarsminister for en gangs skyld at have at gøre med lidt andet end spørgsmål om forsvarspolitik, og her kan vi sige, at den opgave, der ligger for nu, i hvert fald først og fremmest er en øvelse i at få nærdemokratiet til at fungere i et samarbejde ikke mindst mellem forsvarsministeren og christianitterne.

Agnete Laustsen (KF):

Ved gennemlæsning af den meget omfattende betænkning, som et flertal i det særlige Christianiaudvalg står bag, må man uvilkårligt spørge sig selv, om dette flertal er himmelråbende blåøjede naivister eller de bare forsøger at lave grin med hele borgermusikken.

Christiania har nu ulovligt eksisteret i 15 år og har år for år udviklet sig i stadig mere anarkistisk retning med grov kriminalitet, blomstrende smugkroer og foragt for det øvrige samfunds love og regler. Ja, så galt er det blevet, at en gruppe christianitter for nylig har henvendt sig til forsvarsministeren for at bede om politibeskyttelse imod deres egne medbeboere.

På denne baggrund foreslår flertallet nu indledt et nært samarbejde med christianitterne, som man åbenbart forudsætter har samme varme interesse i at skabe et lovligt samfund på stedet. Jeg spørger bare: hvis Christianias egenart skal bevares – og det er jo det, der er flertallets ønske – hvordan skal det så kunne ske, hvis alt skal lovliggøres? Er det ikke netop egenarten ved Christiania,

at f.eks. bygningsforskrifter ikke skal overholdes, at lovovertrædere kan vide sig sikre i fristaden, fordi politiet overfalder og trues til at holde sig væk, at hashhandel frit kan finde sted, og at der kun efter lyst og lejlighed betales for renovation og vand? Jeg kan oplyse, at i perioden 1. april 1972 til udgangen af 1984 betales kun 40 pct. af udgifterne hertil, og at begrebet moms, som vi andre skal betale, for christianitterne vist er en by i Sibirien.

Tror flertallet virkelig selv på, at man nu for første gang i 15 år kan opnå et seriøst samarbejde om gradvis at bringe alt dette ud af verden, og at de vil modtage den udstrakte hånd, hr. Løvig Simonsen nævnte, i den rette ånd? Alene års tovtværkeri om værts-husdriften, der p.t. forestås af mere eller mindre udefinerede kollektiver, der årligt omsætter, formoder man, for mindst 13 mill. kr. og driver virksomhed fra lokaliteter, hvis hygiejniske stand ifølge politiet er under al kritik, tyder jo ikke på den store vilje til at lovliggøre noget som helst. Men det ville selvfølgelig også være kedeligt, hvis der dermed fulgte, at man skulle betale moms.

Op hvordan forestiller man sig samarbejdet med dem, der driver Nordens største hashmarked, eller dem, der til stadighed overfalder politiet med sten, flasker og tåregas, når det vil udøve sine embedspligter? Men det er måske det forhold, som betænkningen omtaler så florumvundet med ordene »der er etableret et meget dårligt forhold mellem politiet ... og Christianias beboere«, som om det var en myndighedsbeslutning, der stod bag.

Jeg er da helt overbevist om, at der vil være bred forståelse hos den lovlydige befolkning på Christianshavn for, at Christianias faste beboere – hvordan man så ellers finder frem til dem – nu pludselig foreslås at skulle have et særligt bloktilskud, at området, som ellers er rigeligt stort, skal udvides med sportsanlæg, og at der skal gives adgang til »skovtursområde«! Men det må da være rart for christianshavnerne at vide, at hvis de har ønsker for området, kan de da godt fremsætte dem, men de skal drøftes med christianitterne, og så skal de da nok blive opfyldt!

Sognehusideen, som jo har været ganske meget omtalt i pressen, er allerede blevet mødt med en storm af protester fra Christiania, fordi huset skal ligge på arealet, så jeg synes da, at samarbejdet tegner godt!

[Agnete Laustsen]

Flertallet udtaler, at denne betænkning er afgivet, bl.a. fordi man dermed vil afstikke klare retningslinjer for koordinationsudvalgets arbejde. Kort sagt: man vil foreskrive udvalget det resultat og de planer, det skal fremkomme med, og dermed er det allerede foruddiskonteret, at udvalget lige så godt kan lægge eventuelt selvstændige visioner og andre måske mere konstruktive ideer i mølposen.

Påtvunget en flertalsbeslutning om Christianias opretholdelse og lovliggørelse og dermed begrundelsen for nedsættelsen af koordinationsudvalget havde vi fra konservativ side imidlertid forventet en sådan respekt for udvalgets arbejde og selvstændige ideer, at man ikke, 4 måneder før udvalget skal være færdigt, foregriber dets konklusioner.

Vi må derfor vende os imod denne betænkning, og jeg vil benytte lejligheden til endnu en gang at gentage, at vi fra konservativ side kun ser én mulighed for at lovliggøre Christiania, nemlig at nedlægge det og stille arealet til rådighed for Københavns lovlydige befolkning.

Birthe Rønn Hornbech (V):

I venstre stemmer vi imod dette beslutningsforslag. Vi havde, da vi gik ind i udvalgsarbejdet, håbet på, at dette virkelig, som overskriften i forslaget tilsagde, var en lovliggørelse af Christiania, men det er det jo ikke. Det er en lov for Christiania om, at der skal gælde særlige regler for christianitterne. Det er naturligvis fuldstændig ødelæggende for retssikkerheden i landet, at der skal være en gruppe, der først besætter et område ganske ulovligt og derefter skal have lov til at te sig, som det passer dem, med tilslutning fra et flertal i folketinget. De, der til daglig betaler bøder for at indgive et momsregnskab for sent, de, der til daglig betaler bøder for at køre 10 km for stærkt, må føle det underligt, at man i Christiania kan drive ulovlig virksomhed på den ene eller den anden måde, uden at der skrives ind.

Den socialdemokratiske ordfører udtrykte et fromt håb om, at nu skulle alt dette nok gå i orden. Jeg må sige, at det er et meget naivt håb. Christianitterne har jo hverken tidligere eller under denne folketingsbehandling vist vilje til at hjælpe forslagsstillerne på

nogen måde. Vi tror i venstre overhovedet ikke på, at dette bliver anderledes.

Man vil have en politistation på Christiania. Jeg vil da gerne spørge, hvad det skal være for et politi, der skal være derude. Politiet har jo pligt til at opretholde ro og orden og skride ind over for alle lovovertrædelser. Er det det, man ønsker? Det bliver en stor politistation, vi skal have derude, hvis vi skal have noteret alle de lovovertrædelser, der dagligt begås derude.

Det var interessant at høre talsmanden for Christiania i Danmarks Radio i går. Det siger lidt om, hvordan det vil gå i fremtiden. Man vil have sat Fredens Ark i stand for 1 mill. kr. på statens regning. Man vil have kloakeret på statens regning. Man vil have bloktilskud fra staten. Men i øvrigt ønsker man selvforvaltning – forstået på den måde, at man ikke vil betale moms, ikke vil betale skat, ikke vil overholde reglerne. Det er dette, et flertal i folketinget accepterer. Resten af den danske befolkning, der gør, hvad den kan for at overholde love og regler, er totalt til grin i denne sag. Derfor stemmer vi imod.

Ebba Strange (SF):

Jeg vil godt starte med at takke socialdemokratiet for et meget godt og konstruktivt samarbejde i denne sag. Da vi fra tre partiers side lagde forslaget frem, havde vi haft nogle drøftelser med socialdemokratiet. Det var ikke lykkedes os at nå til enighed; derfor var vi selvfølgelig spændte på, hvordan det ville gå under udvalgsarbejdet, og jeg synes, det er gået fremragende.

Jeg vil ikke polemisere så meget, hverken mod fru Birthe Rønn Hornbech eller mod fru Agnete Laustsen, men jeg vil sige, at når fru Birthe Rønn Hornbech siger, at christianitterne ikke har været samarbejdsvillige i denne sag, er det ikke rigtigt. Vi, der er forslagsstillere til forslaget, har sammen med socialdemokratiet haft nogle udmærkede forhandlinger og drøftelser med beboere i Christiania om dette forslag og om, hvordan vi skulle udforme betænkningen, og det synes jeg også christianitterne skal have tak for.

Vi står i dag ikke med en afslutning på problemerne om Christiania – de skal såmænd nok blive ved – men vi står i hvert fald ved en korsvej, hvor folketingets flertal træffer en beslutning om, under hvilke vilkår

[Ebba Strange]

Christiania skal fortsætte. At Christiania skal fortsætte med at leve, besluttede folketinget allerede i foråret 1982, og det, vi så gør i dag, er altså at give nogle rammer for, under hvilke vilkår det skal ske, og at sørge for den lovliggørelse, som ifølge beslutningen fra marts 1982 skulle finde sted.

Jeg vil godt sige, at når det har været vigtigt for os at få forslaget igennem nu, inden koordinationsgruppen er færdig, er årsagen naturligvis den, at vi gerne vil give de lovgivningsmæssige rammer, som udvalget kan arbejde videre inden for, og det gør vi med den betænkning, der nu ligger på bordet, og ved at vedtage beslutningsforslaget i dag. Vi tager det for givet, at koordinationsudvalget så arbejder inden for de rammer.

Det var naturligvis en hjælp for os, at Københavns kommune indstillede, at planstyrelsen skulle udarbejde et landsplandirektiv, og jeg vil godt sige generelt i dag, at jeg håber, Københavns kommune på baggrund af den beslutning, der nu bliver taget i dag, ikke blot vil være tilfreds, men også vil arbejde konstruktivt med på Christianias fremtid.

Vi synes, vi har fundet en god løsning på det med økonomien vedrørende de sociale forhold ved at give Christiania et bloktilskud. Vi ved, at netop økonomien i foretagendet var et af de problemer, som både socialdemokratiet og Københavns kommune havde i forbindelse med forslaget, og vi tror, vi har fundet en god løsning på det.

Så var både fru Agnete Laustsen og fru Birthe Rønn Hornbech selvfølgelig meget optaget af den kriminalitet, der findes på Christiania. Det er først og fremmest hashhandelen, der er tale om, og der skal ikke være tvivl om, at vi fra forslagsstillernes side også ønsker hashmarkedet derude afviklet. Vi tror, at vedtagelsen af dette beslutningsforslag kan være medvirkende til at afvikle hashmarkedet, fordi det vil give christianitterne nogle andre og mere konstruktive muligheder for at tjene penge ved arbejde, ved uddannelse, ved, at de får en sikkerhed for, at de arbejdspladser og de boliger, de har derude, kan bevares, så de kan blive boende og få skabt nogle nye arbejdspladser.

Den lokalpolitistation, vi foreslår, synes vi også er en god løsning, fordi det dårlige forhold, som vi skriver der er skabt mellem Christianias beboere og politiet, i første række drejer sig om uropatruljen og de modsæt-

ningsforhold, der har været mellem den og christianitterne. Vi tror, at en nærpolitistation i området vil give et mere naturligt forhold mellem christianitterne på den ene side, politiet på den anden side og Christianshavns beboere på den tredje side.

Endelig skal jeg sige om værtshusene derude, at der jo har vist sig at være muligheder for at give værtshusene bevilling på en lidt anden baggrund end den, andre værtshuse får bevillinger på; også forsvarsministeren har vist sig at ville medvirke til, at der gives en midlertidig bevilling. Vi foreslår nu, at der gives en bevilling til værtshusene derude, som bygger på et kollektivt ejendomsforhold, og som derfor adskiller sig noget fra de ejendomsforhold, vi kender i samfundet.

Selvfølgelig ligger der bag vores opbakning bag Christiania, når vi snakker om egenarten og om at bevare de bæredygtige elementer i Christiania, at vi, der er forslagsstillere til det her forslag, kan se nogle kreative måder at tilrettelægge virksomheder og liv på, som det er vigtigt at have et sted at udvikle. Det er det, vi mener med Christianias egenart.

Til sidst skal jeg sige noget om styringsgruppen. Vi har også navne på personer, som vi ved vil kunne indgå i et konstruktivt samarbejde med Christiania og myndighederne. Vi tror, det er en styringsgruppe, der skal til, for at christianitterne og myndighederne hele tiden er klar over, hvem man skal henvende sig til, når der opstår problemer. Og der vil stadig væk opstå problemer, det er der ingen tvivl om, men vi er overbevist om, at på den baggrund, der nu foreligger, vil der kunne ske en udvikling, som bliver til glæde for christianitterne, og som også bliver til glæde for københavnere.

Jeg vil i øvrigt lige spørge fru Agnete Laustsen, hvordan hun ville sikre, at de københavnere, der ville komme ude på området, kun var de lovlydige borgere. Jeg forstod hende sådan, at det kun var Københavns lovlydige befolkning, der skulle have adgang til området derude. Jeg ved ikke, om hun ville stå og skille dem ad i porten og sige: her får kun de lovlydige lov til at komme ind. Her er jo mange flere u-lovlydige borgere i København end dem, der findes i Christiania, og det ved fru Agnete Laustsen også udmærket.

[Ebba Strange]

Alt i alt skal jeg slutte med at sige, at jeg synes, vi er nået til et godt resultat. Jeg er glad for, at vi har nået denne milepæl på vejen, og jeg håber, at udviklingen vil fortsætte i et godt samarbejde mellem styringsgruppe, myndigheder og christianitter.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil starte med at sige, at det for mig og for VS er en lettelse, at vi nu har været i stand til at skrive betænkning, og at vi er i stand til at vedtage forslaget her i dag. Det har taget umådelig lang tid. Det er over fire år siden, der blev vedtaget en dagsorden her i folketinget, der fastslog, at Christiania fortsat skal eksistere, og at der skal ske en lovliggørelse af Christiania. Fire år er meget lang tid, meget længere tid, end det sædvanligvis tager at løse en sag, men denne sag er også speciel. Jeg er glad for, at vi har fået den på plads, og jeg er glad for resultatet, sådan som det ser ud.

Naturligvis ved jeg godt, at hermed er ikke hvert eneste problem i forbindelse med Christiania løst, selvfølgelig ikke. Det ville være fuldstændig illusorisk at forestille sig. Men jeg mener, at betænkningen og beslutningsforslaget tilsammen er et godt grundlag for at løse problemerne fremover.

Jeg håber naturligvis meget, at det her vil blive positivt modtaget i Christiania. Vi har lagt meget vægt på, at alle problemer skal løses i samarbejde med Christiania, og vi håber, at Christiania også vil yde det samarbejde – selv om jeg godt kan forstå frustrationerne i Christiania over, at det har taget så lang tid.

Naturligvis vil der også blive rejst kritik af forskellige dele, anderledes kan det ikke være, når så mange personer er involveret. Ikke desto mindre vil jeg sige, at dette resultat er godt. Det kunne simpelt hen ikke tænkes bedre, når der er så mange partier involveret, og når så mange personer er involveret i det. Jeg synes faktisk, det er et godt grundlag for at løse problemerne fremover, og det er mit håb, at løsningen af problemerne kommer meget hurtigt i gang, dvs. at man meget hurtigt får etableret kanalerne til en diskussion af, i hvilken takt man skal istandsætte bygningerne.

Jeg er også glad for, både at vi har lavet den løsning, at planstyrelsen skal udarbejde

en bevarende lokalplan for området, at vi har skabt en ordening, der betyder, at der sattes på både arbejdspladser og uddannelsespladser i Christiania, at vi har etableret en ordening, der betyder et særligt statsligt bloktilskud til sociale, kulturelle formål m.v. i Christiania, og at vi har peget på en løsning på værtshusproblemet. Jeg vil understrege, at vi også har peget på en særlig løsning, der består i, at det er værtshusrådet, der får en bevilling til værtshusene i Christiania. Det er utraditionelt, men området er også utraditionelt, og derfor ville det ikke være rimeligt bare at pege på en løsning, som kunne indgå i et hvilket som helst værtshus et hvilket som helst sted i landet.

Fra både venstres og konservativ side blev der holdt taler, som for mig at se minder om fortidens røst og er fulde af nid og nag og had over for stedet og ikke viser nogen som helst vilje til at indgå i konstruktive løsninger. Det er måske baggrunden for, at partierne heller ikke har været specielt interesseret i at indgå særlig konstruktivt i forbindelse med betænkningen.

Dog vil jeg gerne sige til fru Birthe Rønn Hornbech, som sagde, at der jo skal være en kæmpepolitistation for området, hvis man skal klare problemerne; nej, det skal der ikke. Vi har peget på to muligheder: enten en lille nærpolitistation, f.eks. i en eller anden form for barakbygning i forbindelse med Christiania eller i forbindelse med både Christiania og Christianshavn, eller en tilknytning til bestemte personer i politiet for at få ændret de forhold, som er kritisable i øjeblikket; jeg tænker navnlig på uropatruljens tilstedeværelse med jævne mellemrum i Christiania. Der er ikke tale om nogen kæmpepolitistation.

Jeg er snart træt af at høre postulater om, at problemerne med vold og kriminalitet er fuldstændig vanvittige i Christiania. Det er de ikke, men måske er det, fordi fru Birthe Rønn Hornbech ikke kender resten af det indre København, at hun kan finde på at blive ved med at stå og påstå de ting, hver gang vel at mærke uden nogen som helst form for dokumentation.

Så sagde fru Birthe Rønn Hornbech, at christianitterne nu vil have 1 mill. kr. til at istandsætte Fredens Ark. Nu vil jeg lige gøre opmærksom på, at planlægningen af istandsættelserne ikke er lavet endnu. Det er mu-

[Anne Grete Holmsgård]

ligt, at det er christianitternes udspil, og det er muligt, det bliver det. Det er også muligt, det bliver en anden løsning, der kommer på det. Men jeg ville egentlig gerne have at vide, hvor i København man ellers ville kunne istandsætte en bygning af den størrelse for noget, der bare mindede om 1 mill. kr. Jeg bor selv i en etagejendom, der er på nogenlunde samme størrelse; det har kostet 15 mill. kr. at istandsætte den, og det har jeg faktisk ikke hørt nogen indvendinger imod hverken fra Københavns kommune eller staten. Så jeg synes ærlig talt, det her er rimeligt beskedent. Jeg synes, at udspillene til, hvilke reparationer der skulle udføres, hele vejen igennem har været beskedne. Jeg fatter stadig væk ikke, at venstres og konservatives ordførere ikke kan få det ind i deres hoveder og prøve at se, at der faktisk ligger noget positivt i det, men er fuldstændig forblændet af, hvad de har sagt i mange år fra denne talerstol.

Jeg er også glad for, at der nedsættes en styringsgruppe og et Christianiaudvalg her i folketinget, i lighed med det økontaktudvalg, vi har allerede. Jeg mener, det er vigtigt, at vi stadig væk har en kanal både til Christiania, til Christianshavn og til den særlige styringsgruppe. For naturligvis kan der opstå problemer hen ad vejen, og det er i hvert tilfælde vores intention, at de problemer skal løses og ikke pustes op til et plan, hvor de bliver uløselige. Det tjener ikke noget som helst fornuftigt formål.

Pia Kjærsgaard (FP):

Det er da rigtigt, som fru Ebba Strange siger, at der foregår ulovligheder uden for Christiania, men det, der kommer til at foregå, når dette beslutningsforslag bliver vedtaget, er, at ulovlighederne inden for Christiania bliver gjort fuldt ud lovlige.

Fremskridtspartiet tager naturligvis skarpt afstand fra, at man nu har fået lokket socialdemokratiet med i gyngen. Det er meget beklageligt. Der var under førstebehandlingen håb om, at socialdemokratiet ikke ville være med til at vedtage det her forslag, men jeg kan nu forstå, at man går med, og så er flertallet jo hjemme.

Men jeg vil egentlig ikke så meget anklage socialdemokratiet, SF eller VS, fordi, som det blev udtrykt af den konservative ordfører,

det var blåøjet, hvad der stod i betænkningen. Det er naivt at tro på, at der nogen sinde kommer orden i Christiania, og at christianitterne vil være med til at lovliggøre det samfund, som har eksisteret 15 år baseret på ulovligheder.

Det, jeg kan være betænkelig ved, det, jeg kan være ked af, er, at regeringen finder sig i, at det radikale venstre – støttepartiet i den sidste 3–4 års periode – er medforslagsstiller til dette forslag; at man ikke tager konsekvensen og får en aftale med det radikale venstre, når man påstår, at det radikale venstre indgår i regeringens økonomiske politik, men vil finde sig i, at flertallet i denne sag ligger på den anden side. Man har fundet sig i det i de udenrigspolitiske debatter og i forsvarspolitiske debatter, men man begynder altså mere og mere også, som det også er fremgået af pressen, at finde sig i på det indenrigsøkonomiske område, at det radikale venstre tager parti til venstre side i salen.

Det var gode ordførertaler, der lød fra venstre og konservative, og jeg kan fuldt ud tilslutte mig dem. Men jeg synes, det er betænkeligt, at de forhold, som stadig væk eksisterer derude, nu bliver lovliggjort under en borgerlig regering med en borgerlig justitsminister, forsvarsminister og de andre ministre, som forholdene på Christiania henhører under. Jeg synes, det er utroligt, at folketinget endnu ikke har taget konsekvensen af højesteretsdommen, som åbenbart aldrig nogen sinde bliver ført ud i livet.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Fru Anne Grete Holmsgård imødegik mine påstande om en politistation på Christiania. Jeg vil gerne have helt klart svar på: hvad skal det personale på den politistation lave derude? Skal en eller to politifolk sidde i et skur med lukkede øjne af angst for, når de åbner øjnene, at se en lovovertrædelse udenfor, eller hvad er meningen?

Politiets pligt er at skride ind over for de lovovertrædelser, de ser. Jeg vil spørge fru Anne Grete Holmsgård, om det er meningen, at politiet skal sendes ud i Christiania og ikke udøve den tjenesteplicht, de er ansat til.

Forsvarsministeren (Engell):

[Forsvarsministeren]

Ved denne anden og sidste behandling af forslaget om Christiania vil jeg benytte lejligheden til endnu en gang at slå fast, at forholdene i Christiania i dag er klart utilfredsstillende.

Der er behov for, at der findes en samlet og langsigtet løsning, og derfor har regeringen som bekendt givet et kommissorium for den tværministerielle embedsmandsgruppe, koordinationsgruppen vedrørende Christiania, hvori også Københavns kommune er repræsenteret. Det er gruppens opgave at udarbejde en handlingsplan for, hvorledes Christiania kan lovliggøres. Samfundets almindelige love må naturligvis også gælde i Christiania. Der må tages størst muligt hensyn, ikke blot til beboerne i Christiania, men sandelig også til befolkningen i øvrigt.

Jeg har henholdsvis den 18. april sidste år og den 17. januar i år her i salen givet udtryk for regeringens holdning til de enkelte punkter i det foreliggende beslutningsforslag, så det skal jeg ikke gentage. Flertallets indstilling til betænkning over beslutningsforslaget giver mig dog anledning til nogle bemærkninger:

Jeg er enig i, at lovliggørelse af Christiania må ske som en proces, idet det vil være vanskeligt at gennemføre en samlet løsning på en gang. I det kommissorium, der er udarbejdet for den tværministerielle koordinationsgruppe, er det udtrykkeligt nævnt, at der kan blive tale om trinvis løsninger. Forudsætningen for sådanne delløsninger er imidlertid – som jeg også fremhævede under førstebehandling den 17. januar d.å. – at der først lægges nogle overordnede rammer, hvori delløsninger kan indpasses.

Regeringen havde i den forbindelse gerne set, at en række forhold var nærmere afklaret, inden folketinget tog stilling til det foreliggende beslutningsforslag. Det drejer sig om spørgsmål som fremtidige ejerforhold til området, finansiering af bygningsforbedringer og i det hele taget Københavns kommunes fremtidige rolle i forbindelse med administrationen af området.

Derudover savner jeg klar oplysning om flertallets holdning til f.eks. moms- og skatteforholdene, som ikke er direkte nævnt i betænkningen. Jeg går ud fra, at en lovliggørelse naturligvis må tilgodese kravet om, at samfundets almindelige love også på dette område skal gælde for Christiania.

Med hensyn til Københavns kommunes rolle i sagen er det min opfattelse, at der ikke kan findes en varig og holdbar løsning vedrørende Christiania uden om kommunen.

For så vidt angår de foreslåede bygningsforbedringer vil jeg gerne endnu en gang fremhæve, at der kan blive tale om betydelige istandsættelsesarbejder, som jo tidligere er skønnet at ville andrage et sted mellem 60 mill. kr. og 125 mill. kr. Der må tages nærmere stilling til karakter og omfang af sådanne istandsættelsesarbejder, og jeg må også nævne, at det selvfølgelig ikke kan være forsvarsministeriets opgave at afse midler til det formål inden for forsvarsbudgettet.

Vedrørende den planlægningsmæssige procedure er det fortsat regeringens opfattelse, at den planlægning, som er nævnt i forslaget, har en sådan karakter, at den bør håndteres på kommunalt niveau. Det er jo kommunen, som bagefter skal administrere lokalplanens bestemmelser, bl.a. i forbindelse med rækken af konkrete byggeansøgninger o.lign.

Vedrørende forslaget om etablering af en aftale med Christianias beboere om, at målet for den løbende huslejebetaling skal være et beløb, der dækker de faktiske udgifter, kan jeg oplyse, at beboerne i øjeblikket betaler et beløb til dækning af de merudgifter, der er forbundet med deres benyttelse af området. Det drejer sig om udgifter til vand, elektricitet, renovation og mindre reparationsarbejder.

Men på intet tidspunkt har beboerne betalt mere end 70 pct. af disse merudgifter, og det er kun i de seneste år, der er indbetalt så stor en del af merudgifterne. I 1985, der er det sidste år, forsvarsministeriet foreløbig har modtaget betaling for, udgjorde merudgifterne ca. 1,6 mill. kr., og heraf betalte beboerne kun ca. 1,1 mill. kr. For så vidt angår perioden fra 1. april 1972 til udgangen af 1985 har beboerne kun betalt knap 45 pct. af merudgifterne.

Betænkningens afsnit om, hvorledes huslejen bør fastsættes, forstår jeg ikke helt. Det er rigtigt, at hvor intet andet er aftalt, er det ejeren, der betaler den udvendige vedligeholdelse, men det er jo netop til ejerens udgifter, at lejereren betaler husleje. Og uanset hvorledes spørgsmålet om husleje vendes og drejes, så vil en egentlig husleje jo betyde forøgede boligudgifter for beboerne.

[Forsvarsministeren]

Jeg må også pege på, at en lovliggørelse må indebære, at beboerne betaler almindelige skatter og afgifter.

Problemerne omkring værtshusenes lovliggørelse, som nogle af de tidligere talere har været inde på, er løst midlertidigt ved, at finansudvalget har tiltrådt aktstykke nr. 194. Forsvarsministeriet har på det grundlag givet de nuværende værtshusholdere i Christiania adgang til inden den 1. juni i år at indgå en aftale med staten, som kan medvirke til at tilvejebringe sådanne faktiske forhold vedrørende restaurationsvirksomhed i området, at der vil kunne dannes grundlag for meddelelse af alkoholbevillinger og dermed lovliggørelse. Såfremt der tilvejebringes en sådan tilstand, vil der også ud fra politimæssige hensyn være skabt grundlag for at undlade at bringe værtshusene i Christiania til ophør på nuværende tidspunkt.

Aftalen vil give værtshusholderne brugsret til de lokaler, hvorfra de driver virksomhed, og endvidere vil aftalen indeholde en række vilkår, som skal opfyldes med henblik på lovliggørelse. Det forudsættes således, at der foreligger de fornødne næringsbreve, og at der for hvert værtshus føres regnskaber, som kan danne grundlag for opkrævning af skatter og afgifter. Endvidere skal virksomhederne drives på en sådan måde, at strafbare handlinger ikke finder sted i lokalerne, ligesom ordensmæssige hensyn skal tilgodeses. Værtshusholderne skal betale de udgifter, som deres benyttelse af lokalerne måtte påføre staten, og de værtshuse, som ikke indgår aftale om brugsret, eller som ikke overholder de stillede vilkår, vil politiet tage skridt til at lukke.

Jeg finder det vigtigt at fremhæve, at en løsning af problemerne omkring Christiania, som bygger på et samarbejde med beboerne, også stiller krav til beboerne. Jeg har kommenteret nogle af de problemer, der knytter sig til Christiania og det foreliggende beslutningsforslag, og der er mange flere uløste problemer.

Det gælder også de organisatoriske og administrative forhold. På det punkt foreslås det jo i betænkningen, at der nedsættes en særlig styringsgruppe. Det kan efter min opfattelse rejse en række problemer. Det fremgår f.eks. ikke, hvem der skal nedsætte gruppen. Jeg skal også pege på, at såfremt denne gruppe skal forestå udbetalinger, kan man

rejse spørgsmål om, i hvilket omfang sædvanlige krav om kontrol, revision osv. vil kunne gennemføres. Ligeledes er det uklart, hvem der skal have det politiske ansvar for gruppens arbejde.

Det foreliggende beslutningsforslag og den tilhørende betænkning indeholder efter min opfattelse både positive og negative elementer. De, der kender den historiske baggrund, ved, at de fire regeringspartier igennem årene har givet udtryk for den holdning, at ulovlighederne måtte bringes til ophør, og at det ikke for samfundet i øvrigt er acceptabelt, at der i ét område gælder andre vilkår og bestemmelser end i den øvrige del af landet. Disse synspunkter er stadig afgørende, og der er således ikke tale om nogen ændring i regeringspartiernes holdning til det grundlag, hvorpå problemerne må løses.

Sammenfattende er det min opfattelse, at folketinget, inden det træffer sin beslutning, bør afvente det oplæg til en samlet handlingsplan, som koordinationsgruppen vedrørende Christiania vil fremkomme med omkring den 1. oktober i år. Det er mit håb, at handlingsplanen uanset den snævre tidsfrist vil indeholde forslag til løsning af de fleste problemer, og jeg synes, at disse forslag og eventuelle nye ideer burde indgå i folketingets overvejelser, inden der blev truffet en beslutning.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal ikke på nuværende tidspunkt komme med et meget langt indlæg, men blot ligesom et par andre ordførere – nemlig mine medforslagsstillere – udtrykke glæde over, at der nu er nået et resultat, sådan at der er skabt et flertal for den videre udvikling i Christiania. Der har jo længe været et flertal for, at Christiania skulle bevares; det, der er afgørende nu, er, at der er skabt et flertal for og enighed om, hvordan Christiania skal bevares.

Det er fristende at gå meget ind på de to ordførertaler fra henholdsvis de konservative og venstre, men jeg skal bare komme med enkelte bemærkninger. Den første til fru Agnete Laustsen. Jeg følte mig selvfølgelig en lille smule personligt ramt omkring det dér med de blå øjne, men jeg vil sige, at jeg synes, det afgørende er, at fru Agnete Laustsen lukker øjnene. Meningen med det her, hele

[Lone Dybkjær]

opgaven, er, at vi skal løse et regulært problem. Der er tale om naivitet, hvis man ikke erkender, at der faktisk eksisterer et problem, som vi er nødt til at tage hånd om.

Jeg tror, det var fru Birthe Rønn Hornbech – eller også var det fru Pia Kjærsgaard – der sagde, at ulovligheder skal gøres lovlige. Ja, netop, men jo ikke i den forstand, at alt skal blive, som det er – tværtimod. De ulovlige forhold skal gøres lovlige, ikke ved, at man lovligger noget, der i øvrigt er ulovligt, og bare siger, at det er i orden, at det skal køre videre, men ved, at tingene ændres; det er netop grundfilosofien.

Fru Birthe Rønn Hornbech spørger også i tilknytning til det her, hvad politiet skal lave. Fru Birthe Rønn Hornbech har selvfølgelig større erfaringer med, hvad politiet kan lave, end jeg har, men jeg havde nu altså ikke forestillet mig, at vi var på et niveau, hvor det var nødvendigt at sige til politiet, at de faktisk også skal arbejde. Men det er åbenbart, når vi diskuterer denne ting, nødvendigt at komme med mange selvfølgeligheder, og jeg har noteret mig, at det åbenbart er noget, vi skulle have taget med.

Når forsvarsministeren lidt spørgende siger, at samfundets almindelige love skal gælde, men dog også senere udtrykker glæde over, at det sådan set er med i betænkningen, så vil jeg klart bekræfte, at samfundets almindelige love naturligvis også skal gælde i Christiania, og det fremgår også af betænkningen. Men jeg indrømmer også, at der er visse selvfølgeligheder, vi ikke har ment at burde skrive i betænkningen, herunder, at hvis politiet går ud i Christiania, så skal de naturligvis ikke lukke øjnene.

Det sidste, jeg vil sige, vedrører mere principielt hele Christiania. Jeg skal ikke gå ind i detaljer, som jeg har været inde på, fordi betænkningen jo sådan set taler for sig selv. Det afgørende for forslagsstillerne og flertallet er, at vi nu skaber nogle rammer for Christianias videre eksistens, at vi nu giver fristaden muligheden for at komme til at fungere uden hver dag at blive truet med, at bygningerne skal rømmes, nedlægges eller tilsvarende ting. Det synes jeg er det afgørende.

Det kræver naturligvis noget både af myndighederne og af Christiania. Myndighederne skal vise sig positive over for samspillet med Christiania, vise sig positive over for at få tingene til at fungere, også selv om det er

andre måder, man forhandler på i Christiania, også selv om man skal forhandle med flere personer og ikke en enkelt person, og den slags ting. Men jeg mener altså også, at Christiania skal vise sig villig til et samspil. Det vil altså sige, at her er tale om, at både myndigheder og Christiania må bøje sig og må forhandle for at få det her til at lykkes. Det er mit håb, at det vil ske.

Ebba Strange (SF):

Jeg skal gøre det meget kort. Det var en helt bestemt bemærkning fra forsvarsministeren, der gav mig lyst til lige at sige én lille ting, inden debatten slutter.

Ministeren sagde, at regeringen finder det uacceptabelt, at der i ét område skal gælde andre regler end andre steder i landet. Når vi nu vedtager, at der skal udarbejdes en bevarende lokalplan for Christiania, der fastholder området som blandet bolig- og erhvervsområde med mulighed for placering af andre servicefunktioner og institutioner, så er det klart, at det er noget historisk og noget, der er anderledes, end situationen er andre steder i landet.

Jeg vil da sige på SFs vegne – nu er det ikke på de samlede forslagsstilleres vegne, men på SFs vegne – at vi ikke vil afvise, at den udvikling, samfundet i øjeblikket er inde i, kan medføre, at det samme kunne komme til at gælde for andre områder i landet. Vi tror, at vi er på vej ind i en udvikling, hvor grupper i samfundet vil have brug for at udvikle andre måder at leve sammen på, andre måder at koordinere arbejde, fritid og samliv på, så jeg synes, det er en historisk beslutning, vi træffer. Jeg kunne godt forestille mig, at den også kunne komme til at gælde for andre områder i landet på et senere tidspunkt.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Fru Birthe Rønn Hornbech spurgte, om de eventuelle betjente på en nærpolitistation skulle holde øjnene lukkede, mens de sad på deres lille nærpolitistation. Jeg tror, det vil være temmelig uhensigtsmæssigt, at de holder øjnene lukkede 2, 3, 4, 5 – hvad ved jeg? – 8 timer om dagen. Til gengæld vil jeg også sige, at det i hvert tilfælde ikke skal være betjente efter fru Birthe Rønn Hornbechs målestok, som kommer på den pågældende

[Anne Grete Holmsgård]

station, da man dermed får nogle, der både lukker øjnene, kaster dem op i luften, sætter skyklapper for dem og/eller sætter et skrækbillede op foran dem.

Jeg synes i hvert tilfælde, fru Birthe Rønn Hornbech har peget på, at der er nogle i politiet, man aldrig kunne drømme om at lade varetage funktioner som denne her, der handler om at få tingene til at glide i mindelighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 68 stemmer (S, SF, RV og VS) mod 63 (KF, V, CD, KrF, FP og Steenholdt (Grøn.)).

Formanden:

Om denne vedtagelse vil der nu blive givet meddelelse til forsvarsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 200:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber.

(Fremsat 12/3 86. Første behandling 20/3 86. Betænkning 7/5 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Albrechtsen (VS):

Det er ganske urimeligt, at man nu vil til at haste denne sag igennem før sommeren.

Det er for det første helt unødvendigt. Der er rigelig tid til at få afklaret problemerne gennem et ordentligt udvalgsarbejde i løbet af sommeren og så behandle sagen færdig til efteråret. Der er ikke noget, der haster med hensyn til ratifikation af EF-pakken. Dernæst er det ganske urimeligt, fordi vi er flere, der har påpeget en række ganske alvorlige problemer og løse ender i denne sag, som

anstændigvis bør afklares, inden udenrigsministeren får mandat til at underskrive og ratificere pakken.

Der er særlig fire problemer. Det ene er spørgsmålet om vetorettens status. Det andet er spørgsmålet om en senere gennemførelse af – hvad skal vi sige? – tillægspakker, især ændring af Ministerrådets forretningsorden. Det tredje er spørgsmålet om sikring af den parlamentariske kontrol, noget, der bør være på plads, inden pakken ratificeres, og det arbejde, der er i gang i markedsudvalget, er langtfra afsluttet, så vi kan i dag faktisk ikke vide, om det er muligt, og hvordan det gøres således, at markedsudvalget og folketinget får den samme styring og kontrol, som man har i dag i forhold til direktivers behandling.

For det fjerde har Folkebevægelsen mod EF i går i et brev til folketingets medlemmer helt korrekt gjort opmærksom på, at udenrigsministerens fortolkning af grundlovens § 20 nødvendiggør, at der indføres præciseringer i den lovtæst, som nu er til behandling. Det er så meget mere nødvendigt, som det desværre ser ud til, at der ikke er flertal i folketinget for det ændringsforslag til nr. B 127, VS har stillet, altså det beslutningsforslag, som giver udenrigsministeren adgang til at ratificere hele EF-pakken, inklusive de dele af den, som ikke behandles i dette lovforslag.

Folkebevægelsen skriver i sit brev, at lovforslaget om Danmarks tiltrædelse af EF-pakken, som det ser ud nu, med de bestemmelser, der er om afstemningsregler, kompetencefordeling og anvendelse af veto retten ud fra den fortolkning, der lægges ned over dette lovforslag, indebærer, at yderligere ændringer, f.eks. af fordelingen af beføjelserne mellem institutionerne, foregår uden at involvere grundlovens § 20. Det er en fortolkning, som ikke via vedtagelsen af det her lovforslag automatisk bør lægges til grund for, hvordan senere ændringer af traktaterne skal behandles.

Derfor er der behov for, at der stilles et ændringsforslag til lovforslaget – Folkebevægelsen har i sit brev skitseret, hvordan det kan gøres – der tilføjer, at kompetencefordelingen er nøjagtig den, som er angivet i de forskellige artikler i pakken, som vedrører institutionernes beføjelser, at Ministerrådets forretningsorden ikke må ændres i forhold til den, der var gældende 28. februar 1986, samt